

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 31.608/2

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures de la Région de Bruxelles-Capitale, le 3 mai 2001, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un avant-projet d'Ordonnance "modifiant l'Ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro", a donné le 8 mai 2001 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.608/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 3 mei 2001 door de Minister van Financiën, Begroting Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van Ordonnantie houdende wijziging van de Ordonnantie van 11 maart 1999 betreffende de Euro", heeft op 8 mei 2001 het volgende advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"(l'urgence est motivée) ... door de omstandigheid dat de Raad van State zich op 01.12.2000 (advies 31.056/2) al heeft uitgesproken over het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering betreffende de invoering van de euro in de regelgevende teksten die van toepassing zijn bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en door het feit dat het, in tegenstelling tot wat de datum waarop de euro van kracht wordt zou laten veronderstellen, uiterst dringend is dat het voorontwerp van ordonnantie zo vlug mogelijk wordt goedgekeurd door de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat de gewestelijke administratie over een minimum aan tijd moet beschikken om de reglementaire voorbereidingen rond te krijgen die uit de goedkeuring van de wetgevende tekst door de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zullen volgen."

*

*

*

Observation préliminaire

L'article 84, alinéa 2, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, remplacé par la loi du 4 août 1996, dispose que lorsque l'urgence est invoquée, l'avis de la section de législation se rapporte notamment à "l'accomplissement des formalités prescrites".

.../...

Aux termes de la demande d'avis du 3 mai 2001 adressée au Conseil d'Etat par le Ministre des Finances et du Budget, "het akkoord van de Inspectie van Financiën is in deze niet relevant".

L'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire prévoit néanmoins, en son article 14, que "sont soumis, pour avis préalable, aux inspecteurs des finances :

1° les avants-projets de loi (...) :

- a) qui sont soumis au Conseil des ministres;
- b) qui sont soumis aux Ministres qui ont le budget ou l'administration générale dans leurs attributions;

2° les propositions dont la réalisation est de nature à entraîner une répercussion financière directe ou indirecte, ainsi que celles qui sont relatives à l'organisation administrative des services;

3° (...)".

Pour ces trois raisons, l'avis de l'inspecteur des finances aurait dû être sollicité.

C'est sous le bénéfice de cette observation que le présent avis est donné.

.../...

Observations particulières

Examen du projet

Dispositif

Articles 2 et 3

1. Afin d'assurer l'unité de la terminologie utilisée, il convient de remplacer les mots "dispositions réglementaires" par les mots "arrêtés d'exécution" à l'article 5, alinéa 2, 1° et 2°, en projet. Cette observation vaut également pour l'article 3 de l'avant-projet.

2. La date du 30 juin 2002 mentionnée à l'article 5, alinéa 4, en projet, et à laquelle devrait prendre fin l'habilitation conférée au Gouvernement par les alinéas 1er à 3 de l'article 5, tels que modifiés par le présent projet, apparaît en contradiction avec la date du 31 décembre 2001, mentionnée à l'article 5, alinéa 2, 1° et 2°, en projet.

Il convient donc que les auteurs du projet veillent à assurer, sur ce point, la cohérence de l'ensemble des dispositions en projet, en prenant en considération :

- d'une part, l'échéance du 1er janvier 2002, date à laquelle l'article 14 du règlement CE n° 974/98 du Conseil du 3 mai 1998 relatif à l'introduction de l'euro prévoit que les références aux unités monétaires nationales qui figurent dans des instruments juridiques

.../...

existants à ce moment "doivent être lues comme des références à l'unité euro en appliquant les taux de conversion respectifs";

- d'autre part, la circonstance que le choix de la date du 31 décembre 2001 comme date d'expiration de l'habilitation, peut également s'indiquer pour d'autres dispositions en projet, notamment les alinéas 2, 3° et 4°, et 3 en projet (1).

3. L'article 5, alinéa 6, en projet, serait mieux rédigé comme suit :

"Les arrêtés pris en vertu des alinéas 1er à 3 entrent en vigueur au plus tôt le 1er janvier 2002.".

Entrée en vigueur

L'ordonnance en projet ne contient aucune disposition relative à son entrée en vigueur. Il y a toutefois lieu de se demander si les articles 4 et 5 de l'avant-projet ne devraient pas entrer en vigueur le 1er janvier 2002.

(1) Voir à cet égard l'article 6 de la loi du 26 juin 2000 relative à l'introduction de l'euro dans la législation concernant les matières visées à l'article 78 de la Constitution.

Observation finale de forme

1. Le texte de l'avant-projet d'ordonnance laisse beaucoup à désirer. Il n'est notamment pratiquement pas tenu compte des règles de légistique formelle (1), notamment en ce qui concerne l'emploi des majuscules ("l'Ordonnance"), l'indication des subdivisions dans le texte néerlandais et la rédaction des phrases liminaires (dans les articles 3 à 5 en projet, on peut lire "Un article ... est ajouté à l'ordonnance du 11 mars 1999 relative à l'euro. Il est rédigé comme suit : ..." au lieu de "Un article ..., rédigé comme suit, est inséré dans la même ordonnance ... :").

2. Le texte néerlandais doit être adapté en tenant compte des observations formulées dans la version néerlandaise du présent avis.

(1) (à consulter sur <http://www.raadvst-consetat.be>)

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de brief als volgt :

"De dringende noodzakelijkheid voor een advies binnen een termijn van drie dagen wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat de Raad van State zich op 01.12.2000 (advies 31.056/2) al heeft uitgesproken over het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke regering betreffende de invoering van de euro in de regelgevende teksten die van toepassing zijn bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en door het feit dat het, in tegenstelling tot wat de datum waarop de euro van kracht wordt zou laten veronderstellen, uiterst dringend is dat het voorontwerp van ordonnantie zo vlug mogelijk wordt goedgekeurd door de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat de gewestelijke administratie over een minimum aan tijd moet beschikken om de reglementaire voorbereidingen rond te krijgen die uit de goedkeuring van de wetgevende tekst door de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zullen volgen.".

*

*

*

Voorafgaande opmerking

Artikel 84, tweede lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, vervangen bij

.../...

de wet van 4 augustus 1996, bepaalt dat als om spoed-behandeling wordt verzocht, het advies van de afdeling wetgeving onder meer gaat over "de vraag of aan de voorgescreven vormvereisten is voldaan".

In de adviesaanvraag die de Minister van Financiën en Begroting op 3 mei 2001 aan de Raad van State heeft gezonden, staat te lezen : "Het akkoord van de Inspectie van Financiën is in deze niet relevant".

Artikel 14 van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole bepaalt evenwel het volgende :

"Aan de Inspecteurs van Financiën worden voor voorafgaand advies voorgelegd :

- 1° de voorontwerpen van wet (...) :
 - a) die aan de Ministerraad worden voorgelegd;
 - b) die aan de Ministers tot wier bevoegdheden de begroting en het algemeen bestuur behoren worden voorgelegd;
- 2° de voorstellen waarvan de verwezenlijking rechtstreeks of onrechtstreeks een financiële weerslag kan hebben en die welke op de administratieve inrichting van de diensten betrekking hebben;
- 3° (...).".

Om die drie redenen had om het advies van de inspecteur van financiën moeten worden verzocht.

Dit advies wordt verstrekt onder het voorbehoud van die opmerking.

.../...

Bijzondere opmerkingenOnderzoek van het ontwerpDispositiefArtikelen 2 en 3

1. Met het oog op de eenvormigheid van de gebruikte terminologie dienen in het ontworpen artikel 5, tweede lid, 1°, 2° en 4°, de woorden "regelgevende bepalingen" en "toepassingsbesluiten" vervangen te worden door het woord "uitvoeringsbesluiten". Deze opmerking geldt eveneens voor artikel 3 van het voorontwerp.

2. In het ontworpen artikel 5, vierde lid, staat te lezen dat de machtiging die bij artikel 5, eerste tot derde lid, zoals gewijzigd bij het onderhavige ontwerp, aan de Regering toegekend wordt, eindigt op 30 juni 2002. Die datum lijkt in tegenspraak te zijn met de datum van 31 december 2001, vermeld in het ontworpen artikel 5, tweede lid, 1° en 2°.

De stellers van het ontwerp moeten op dat punt zorgen voor de cohesie van alle ontworpen bepalingen en dienen daarbij rekening te houden met :

- enerzijds de vervaldatum van 1 januari 2002, de datum waarop volgens artikel 14 van verordening EG nr. 974/98

.../...

van de Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro de "verwijzingen naar de nationale munteenheden in rechtsinstrumenten die op dat tijdstip bestaan, worden gelezen als verwijzingen naar de euro-eenheid, overeenkomstig de respectieve omrekeningskoersen";

- anderzijds de omstandigheid dat de keuze van de datum van 31 december 2001 als de datum waarop de machtiging verstrekt, ook kan gelden voor andere ontworpen bepalingen, inzonderheid het ontworpen tweede lid, 3° en 4°, en het ontworpen derde lid (1).

3. Het zou beter zijn het ontworpen artikel 5, zesde lid, als volgt te stellen :

"De besluiten vastgesteld krachtens het eerste tot het derde lid treden ten vroegste in werking op 1 januari 2002.".

Inwerkingtreding

De ontworpen ordonnantie bevat geen enkele bepaling die de inwerkingtreding ervan regelt. De vraag rijst evenwel of de artikelen 4 en 5 van het voorontwerp niet op 1 januari 2002 in werking dienen te treden.

(1) Zie in dat verband artikel 6 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Slotopmerking omtrent de vorm

1. De tekst van het voorontwerp van ordonnantie laat zeer te wensen over. Zo wordt inzonderheid nauwelijks rekening gehouden met de regels inzake de wetgevings-techniek (2), onder meer wat het gebruik van de hoofdletters betreft (de "Ordonnantie"), de aanduiding van onderverdelingen (in het ontworpen artikel 5 staat "lid 2" te lezen in plaats van "tweede lid") en de redactie van de inleidende zinnen (in de artikelen 3 tot 5 van het ontwerp lezen we "Een artikel ... wordt toegevoegd aan de ordonnantie van Het luidt als volgt : ..." in plaats van "In dezelfde ordonnantie wordt een artikel ... ingevoegd, luidende ... :").

2. Bovendien moet de Nederlandse tekst van de ordonnantie afgestemd worden op de terminologie gebezigd in de voornoemde wet van 26 juni 2000 : zo vervange men onder meer de woorden "aanpassing tot op" en "duidelijkheidsaanpassing" respectievelijk door de woorden "afrondding op" en "transparantieaanpassing".

(2) te consulteren op <http://www.raadvst-consetat.be>.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

Y. KREINS,

conseiller d'Etat, président,
staatsraad, voorzitter,

P. QUERTAINMONT,
J. JAUMOTTE,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Madame
Mevrouw

B. VIGNERON,

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. P. BROUWERS, référendaire.

Het verslag werd uitgebracht door de H. , eerste auditeur- afdelingshoofd. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. P. BROUWERS, referendaris.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. JAUMOTTE.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS